

Dosarul nr. 2r-129/19

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud: I.Țurcan)

DECIZIE

20 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Ascom-Grup”,
reprezentată de către Grigore Pisica,

în cauza civilă la cererea depusă de Vitol FSU BV, reprezentată de
avocatul Daniel Martin împotriva Societății pe Acțiuni „Ascom-Grup”, cu
privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii
Moldova a hotărârilor arbitrale străine,

împotriva încheierii din 2 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
cererea depusă de Vitol FSU BV, reprezentată de avocatul Daniel Martin a fost
admisă integral și a fost dispusă recunoașterea și încuviințarea spre executare
silită pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârilor arbitrale străine,

c o n s t a t ă :

La 29 decembrie 2017, creditorul Vitol FSU BV, reprezentat de avocatul
Daniel Martin a depus în instanța de judecată – Curtea de Apel Chișinău cerere
împotriva debitorului Societății pe Acțiuni „Ascom-Grup” (în continuare SA
„Ascom-Grup”), solicitând recunoașterea parțială a primei hotărâri adoptate de
Arbitrajul Ad-Hoc potrivit regulilor UNCITRAL 1976 la 22 aprilie 2015 și a
celeia de a doua hotărâri adoptate de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit regulilor
UNCITRAL 1976 la 12 decembrie 2016; recunoașterea încheierii adoptate de
Arbitrajul Ad-Hoc potrivit art. 36 al Regulilor UNCITRAL 1976 la 3 martie
2017; recunoașterea hotărârii finale adoptate de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit
regulilor UNCITRAL 1976 la 18 iulie 2017; încuviințarea executării silite a
hotărârilor arbitrale și eliberarea titlului executoriu în vederea încasării silite din
contul debitorului SA „Ascom-Grup” în beneficiul Vitol FSU BV a sumei de
11 360 334,80 dolari SUA cu titlu de datorie și dobânzi calculate până la data de
4 octombrie 2017 și a sumei de 1 681 907,49 lire sterline cu titlu de cheltuieli de

judecată și cheltuielile de arbitraj conform pct. 106 și 107 ale hotărârii finale corectate din 18 iulie 2017 precum și a dobânzii continue.

Prin încheierea din 2 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cererea depusă de creditorul Vitol FSU BV, reprezentat de avocatul Daniel Martin a fost admisă integral și a fost dispusă recunoașterea și încuviințarea spre executare silită pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârilor arbitrale străine, și anume: hotărârea parțială adoptată de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit regulilor UNCITRAL 1976 din 22 aprilie 2015; a doua hotărâre parțială adoptată de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit regulilor UNCITRAL 1976 din 12 decembrie 2016; încheierea adoptată de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit art. 36 al Regulilor UNCITRAL 1976 din 3 martie 2017; hotărârea finală adoptată de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit regulilor UNCITRAL 1976 din 18 iulie 2017.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 12 iulie 2018, SA „Ascom-Grup”, reprezentată de către Grigore Pisica a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procesual.

A susținut reprezentantul recurenteii că Curtea de Apel Chișinău s-a absolvit de competența sa procesuală de a judeca asupra unui motiv de refuz în recunoașterea și/sau încuviințarea executării hotărârilor arbitrale străine invocat și dovedit de SA „Ascom-Grup” în contextul încălcării ordinii publice a Republicii Moldova, adică acolo unde creditorul a depus prezenta cererea de recunoaștere și executarea hotărârilor arbitrale străine, ceea ce denotă că acestui argument de refuz nu i-a fost dat nici o apreciere, circumstanțe ce impun să se ajungă la concluzia că instanța de judecată nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 2 iulie 2018 (vol.III,f.d.232). Astfel, recursul declarat la 12 iulie 2018 (vol.III,f.d.245), este în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA „Ascom-Grup”, reprezentată de către Grigore Pisica, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum denotă actele cauzei, la 29 decembrie 2017, creditorul Vitol FSU BV, reprezentat de avocatul Daniel Martin a depus în instanța de judecată – Curtea de Apel Chișinău cerere împotriva debitorului Societății pe Acțiuni „Ascom-Grup” (în continuare SA „Ascom-Grup”), solicitând recunoașterea parțială a primei hotărâri adoptate de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit regulilor UNCITRAL 1976 la 22 aprilie 2015 și a celei de a doua hotărâri adoptate de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit regulilor UNCITRAL 1976 la 12 decembrie 2016; recunoașterea încheierii adoptate de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit art. 36 al Regulilor UNCITRAL 1976 la 3 martie 2017; recunoașterea hotărârii finale adoptate de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit regulilor UNCITRAL 1976 la 18 iulie 2017; încuviințarea executării silite a hotărârilor arbitrale și eliberarea titlului executoriu în vederea încasării silite din contul debitorului SA „Ascom-Grup” în beneficiul Vitol FSU BV a sumei de 11 360 334,80 dolari SUA în calitate de datorie de bază și dobânzi calculate până la data de 4 octombrie 2017 și a sumei de 1 681 907,49 lire sterline în calitate de cheltuieli de judecată și cheltuielile de arbitraj conform pct. 106 și 107 ale hotărârii finale corectate din 18 iulie 2017 precum și a dobânzii continue (vol.I,f.d.6-13), iar prin încheierea din 2 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cererea enunțată a fost admisă integral (vol.III,f.d.232-242).

În conformitate cu art. 475 alin. (1) lit. a), alin. (2) și alin. (3) lit. a) Cod de procedură civilă, în sensul prezentului capitol, o hotărâre arbitrală este considerată ca fiind străină dacă este pronunțată pe teritoriul unui stat străin. Poate fi recunoscută și executată în Republica Moldova o hotărâre arbitrală străină emisă, în conformitate cu o convenție arbitrală, pe teritoriul unui stat străin care este parte la Convenția privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, adoptată la New York la 10 iunie 1958, precum și o hotărâre arbitrală străină ale cărei recunoaștere și executare sînt reglementate fie prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, fie în baza principiului reciprocității în ceea ce privește efectele hotărîrii arbitrale străine. Partea care invocă o hotărâre arbitrală străină poate solicita recunoașterea și executarea silită a hotărîrii arbitrale străine.

Totodată, conform art. 476 alin. (1) și (2) din același cod, recunoașterea și executarea hotărîrii arbitrale străine pot fi refuzate numai la cererea părții împotriva căreia sînt invocate dacă această parte prezintă instanței de judecată probe doveditoare că una dintre părțile convenției arbitrale nu avea capacitate deplină de exercițiu sau convenția arbitrală nu este valabilă potrivit legii căreia părțile au subordonat-o ori, în lipsa stabilirii acesteia, potrivit legii țării în care a fost pronunțată hotărîrea; sau partea împotriva căreia este emisă hotărîrea nu a fost informată în modul corespunzător cu privire la desemnarea arbitrului sau cu privire la procedura arbitrală ori, din alte motive, nu a putut să își prezinte mijloacele sale de apărare; sau hotărîrea a fost pronunțată asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenția arbitrală sau care nu cade sub incidența condițiilor convenției arbitrale ori hotărîrea conține dispoziții asupra unor

chestiuni ce depășesc limitele convenției arbitrale; sau constituirea tribunalului arbitral sau procedura arbitrală nu a corespuns convenției părților ori, în lipsa unei asemenea convenții, nu a fost conform legii țării în care a avut loc arbitrajul; sau hotărârea arbitrală nu a devenit obligatorie pentru părți sau a fost desființată ori executarea ei a fost suspendată de instanța judecătorească sau de o autoritate competentă a țării în care sau conform legii căreia ea a fost pronunțată.

Recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine pot fi refuzate, de asemenea, dacă instanța judecătorească constată că: recunoașterea sau încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale contravine ordinii publice a Republicii Moldova.

Raportând normele legale enunțate la circumstanțele speței deduse judecății, instanța de recurs reține că, prima instanță (Curtea de Apel Chișinău) corect a admis cererea depusă de creditorul Vitol FSU BV, reprezentat de avocatul Daniel Martin cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârilor arbitrale străine și întemeiat a recunoscut și încuviințat spre executare silită pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârilor arbitrale străine, și anume: hotărârea parțială adoptată de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit regulilor UNCITRAL 1976 din 22 aprilie 2015; a doua hotărâre parțială adoptată de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit regulilor UNCITRAL 1976 din 12 decembrie 2016; încheierea adoptată de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit art. 36 al Regulilor UNCITRAL 1976 din 3 martie 2017; hotărârea finală adoptată de Arbitrajul Ad-Hoc potrivit regulilor UNCITRAL 1976 din 18 iulie 2017.

Or, hotărârile arbitrale ale căror recunoaștere și executare silită a fost solicitată sunt definitive și nu au fost executate benevol de către debitorul SA „Ascom-Grup”, ceea ce se confirmă prin declarațiile părților date în ședința de judecată a instanței de apel. Faptul că hotărârile arbitrale nominalizate nu au fost executate benevol rezultă și din clauzele acordului de soluționare și exonerare de obligații care a vizat inclusiv și cele trei hotărâri judecătorești în privința cărora la 29 decembrie 2017 a fost formulată prezenta cererea cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârilor arbitrale străine (vol.IV,f.d.18-32).

Aici se va menționa că hotărârile arbitrale enunțate au fost adoptate în Londra, Regatul Unit – care este parte la Convenția de la New York privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, cu atât mai mult că la caz nu s-au constatat circumstanțe care în conformitate cu prevederile art. 476 Cod de procedură civilă condiționează refuzul de a recunoaște și de a executa hotărârile arbitrale străine sus-indicate.

Cât privesc argumentele recursului precum că recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârilor arbitrale străine sus-indicate urma a fi refuzată, deoarece recunoașterea sau încuviințarea executării silite a hotărârilor arbitrale nominalizate contravine ordinii publice a Republicii Moldova, acestea sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, or, acestea nu și-au găsit confirmare,

iar simpla afirmare a încălcării ordinii publice fără indicarea expresă în ce ar consta această încălcare nu constituie temei absolut de refuz de a recunoaște și de a executa hotărârea arbitrală străină, cu atât mai mult că recunoașterea hotărârii arbitrale străine nu poate fi refuzată pentru orice contrarietate a ei cu ordinea publică, ci numai în situația în care încălcarea ordinii publice este substanțială, efectivă și fragrantă, condiție ce nu se atestă la caz.

Plus la aceasta, ordinea publică a oricărui stat include: principii fundamentale ce se referă la echitate și morală, pe care acest stat dorește să le apere, chiar dacă acesta nu a fost implicat nemijlocit în litigiu; reguli (norme) menite să deservească interesele politice, sociale și economice ale statului, numite „lois de polis” sau „reguli de ordine publică”; obligația statului de a respecta angajamentele sale față de alte state și organizații internaționale.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs relevă că recunoașterea și încuviințarea hotărârii arbitrale străine contravine ordinii publice a Republicii Moldova, atunci când o sentință arbitrală străină contravine însăși ideii de justiție într-un mod inacceptabil, când ea poate conduce la un rezultat care este inadmisibil, din punct de vedere al conștiinței juridice în Republica Moldova.

În perimetrul acestui motiv de refuz nu se includ critici cu privire la stabilirea situației de fapt ori cu privire la aplicarea prevederilor legale dispozitive, ci numai critici cu privire la încălcarea dispozițiilor imperative ale legii, independent de situația de fapt stabilită, fapt ce nu se atestă în prezenta speță.

Referitor la argumentele recursului precum că încheierea din 2 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi casată, deoarece la 28 septembrie 2018 între părțile din litigiu a fost încheiat un acord de soluționare și exonerare de obligații (o tranzacție cu caracter amplu) care a vizat inclusiv și cele trei hotărâri judecătorești în privința cărora a fost formulată prezenta cererea cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârilor arbitrale străine, acestea nu pot constitui drept temei pentru admiterea recursului și casarea încheierii recurate în situația în care la momentul examinării cererii depuse de Vitol FSU BV, reprezentată de avocatul Daniel Martin împotriva Societății pe Acțiuni „Ascom-Grup” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârilor arbitrale străine un atare acord între părți lipsea, iar examinând recursul declarat împotriva încheierii date în apel, instanța verifică legalitatea încheierii atacate.

În privința celorlalte critici invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră că acestea nu pot fi reținute în vederea admiterii recursului din motiv că acestea în mod exclusiv vizează fondul hotărârilor arbitrale străine, însă instanța judecătorească a Republicii Moldova nu poate proceda la reexaminarea fondului hotărârii arbitrale străine și nici la modificarea ei.

Alte argumente invocate de recurentă în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece se combat cu cele invocate mai sus

și se referă la circumstanțele, care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Luând în considerare cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se respinge recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Ascom-Grup”, reprezentată de către Grigore Pisica.

Se menține încheierea din 2 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă la cererea depusă de Vitol FSU BV, reprezentată de avocatul Daniel Martin împotriva Societății pe Acțiuni „Ascom-Grup”, cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârilor arbitrale străine.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva